

Szlezwik- Holsztyn

Spis treści:

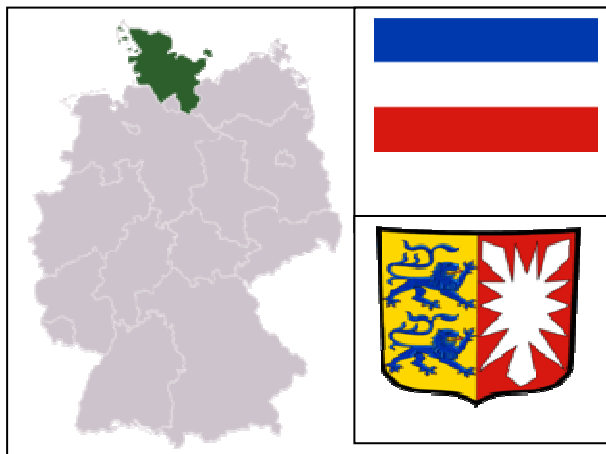
1. Wstęp	2
2. Sytuacja polityczna	2
3. PKB i zatrudnienie.....	3
4. Przemysł przetwórczy, branże i najważniejsze sektory gospodarki	5
4.1. Przemysł chemiczny	5
4.2. Gospodarka morsk.....	5
4.3. Przemysł spożywczy	5
4.4. Mikro- i nanotechnologia	6
4.5. Life Sciences	6
4.6. Technologia informacji i komunikacji oraz media	6
4.7. Turystyka	6
5. Handel zagraniczny	7
6. Współpraca z partnerami w regionie i za granicą	7
6.1. Współpraca z Hamburgiem	7
6.2. Współpraca z Danią	8
6.3. Współpraca z Chinami	8
6.4. Współpraca z Indiami.....	8
7. Transport	8
7.1. Infrastruktura drogowa	8
7.2. Infrastruktura kolejowa	9
7.3. Transport morski i porty	9
7.4. Transport lotniczy	10
8. Szkolnictwo wyższe i zawodowe.....	10

1. Wstęp

Szlezwik-Holsztyn (SH; *Schleswig-Holstein*) jest najbardziej wysuniętym na północ krajem związkowym Niemiec. Stolicą landu jest Kilonia (*Kiel*). Łączna powierzchnia wynosi 15.763,18 km², czyniąc go drugim najmniejszym krajem związkowym.

Szlezwik-Holsztyn jest zamieszkiwany przez 2,83 mln osób, gęstość zaludnienia wynosi 180 osób/km². Około 5,1 % mieszkańców kraju stanowią obcokrajowcy, z czego największą grupę stanowią Turcy (42.000) oraz osoby pochodzące z krajów b. Jugosławii (14.000).

Szlezwik-Holsztyn leży w południowej części Półwyspu Jutlandzkiego, pomiędzy Morzem Północnym na zachodzie i Morzem Bałtyckim na wschodzie. Graniczy od północy z Danią, a od południa z landami Hamburg, Meklemburgia-Pomorze Przednie i Dolna Saksonia. Zachodnia część to nizina praktycznie pozbawiona wniesień, z kilkunastoma wyspami przy wybrzeżu (Wyspy Północnofryzyjskie). Wschodnia część obfituje w zatoki, klify, jeziora polodowcowe i niewielkie wzniesienia z najwyższym Bungsberg (168 m n.p.m.). Jediną wyspą na wschodzie regionu jest Fehmarn. Najdłuższą rzeką całego regionu jest Eider, a najważniejsza droga wodna to Kanał Kiloński.

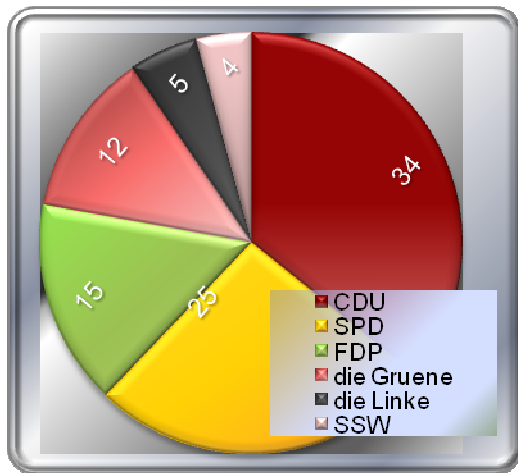

Szlezwik-Holsztyn obejmuje 11 powiatów ziemskich, 1.131 gmin oraz 119 urzędów. Urząd składa się z wielu gmin tego samego powiatu, tworzących wspólnotę administracyjną. Taka forma jest przyjęta w landzie SH, jak i Brandenburgii i Meklemburgii-Pomorze Przednie.

62 gminy mają prawa miejskie, mieszka w nich 1,5 mln osób. Cztery największe miasta landu - Flensburg (85.971 mieszkańców), Kiel (233.244), Lübeck (211.961), Neumünster (78.333) - mają prawa powiatu. Powiat Pinnenberg zamieszkuje 290.000 osób, co czyni go najbardziej zaludnionym w całym Szlezwik-Holsztynie. Największą powierzchnię ma powiat Rendsburg-Eckernförde (2.400 km²). Najmniejsza gmina Wiedenborstel, będąca zarazem najmniejszą w całym Niemczech, obejmuje jeden budynek mieszkalny.

2. Sytuacja polityczna

Landtag jest najwyższym organem wybieranym przez społeczeństwo, posiadającym moc legislacyjną. Rząd krajowy jest najwyższym organem zarządzającym, stanowiącym i wykonawczym. W jego skład wchodzi premier (*Ministerpräsident*) i ministrowie landu. Premier jest wybierany przez parlament krajowy (Landtag), ministrowie są powoływani (i odwoływani) przez premiera; z ich grona premier wybiera swojego zastępcę. Premierem zostaje osoba, która zgromadzi głosy większości członków Landtagu (większość absolutna). Jeśli w pierwszej turze nikt nie otrzyma takiej ilości głosów, następuje druga tura. Jeśli w drugiej turze wybór nie zostanie rozstrzygnięty, wtedy premierem zostaje osoba która w trzeciej turze otrzyma najwięcej głosów.

Wykres 1.
Rozkład miejsc w parlamencie krajowym.

1953r. nie jest objęta regułą progę wyborczego.

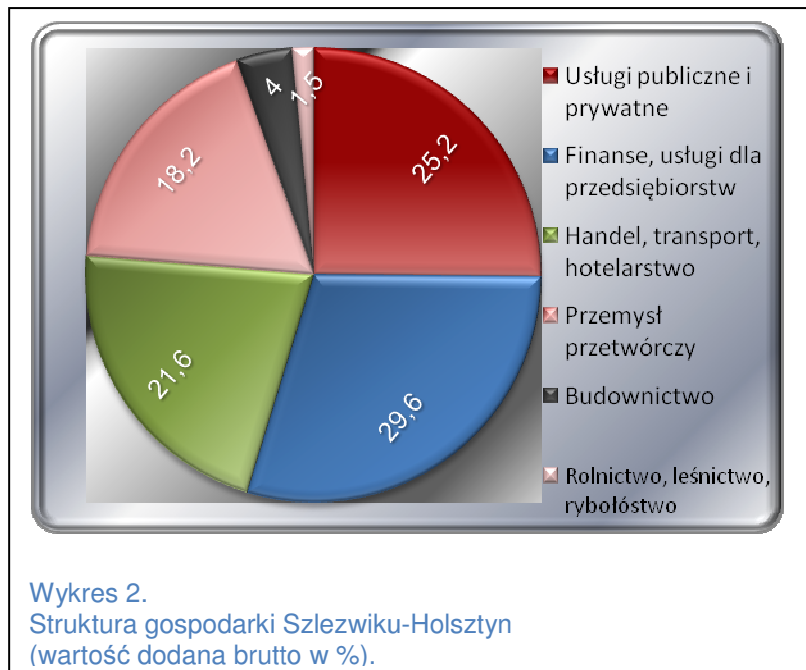
Członkowie gabinetu premiera Carstensa:

- Heiner Garg (FDP), minister pracy, spraw społecznych i zdrowia, zastępca premiera,
- Rainer Wiegard (CDU), minister finansów,
- Klaus Schlie (CDU), minister spraw wewnętrznych,
- Emil Schmalfuß (bezpartyjny), minister sprawiedliwości, równości i integracji,
- Juliane Rumpf (CDU), minister rolnictwa, ochrony środowiska i obszarów wiejskich,
- Jost de Jager (CDU), minister nauki, gospodarki i transportu,
- Ekkehard Klug (FDP), minister kształcenia i kultury.

3. PKB i zatrudnienie

PKB Szlezwiku-Holsztyn w 2008 roku wyniósł 73,4 mld euro, 1,26 mln osób jest czynnych zawodowo. Stopa bezrobocia wynosi 7,6% (107,5 tys. osób). Kręgosłupem siły gospodarczej Szlezwiku-Holsztyn jest klasa średnia. Prawie 99 procent przedsiębiorstw stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 250 pracowników. W 2008 roku przedsiębiorstwa przemysłu przetwórczego Szlezwiku-Holsztyn zwiększyły obroty o 4,3%, które na koniec roku zamknęły się kwotą 34,7 mld euro. Liczba osób zatrudnionych w przemyśle przetwórczym wynosi 129 tys., zaś średnia produktywność (roczny obrót na zatrudnionego) to 268 tys. euro. Stopa eksportu wynosi obecnie około 43%. Największe branże w Szlezwiku-Holsztyn według oficjalnego podziału statystycznego to: przemysł maszynowy (2008: 6 mld euro obrotu), przemysł spożywczy i tytoniowy (5,7 mld euro), przemysł chemiczny (5,3 mld euro), przetwórstwo ropy naftowej (2,77 mld euro), przemysł „maszyn biurowych, elektrotechniczny, mechaniki precyzyjnej oraz optyki” (4,7 mld euro), przemysł drukarski i wydawniczy (1,57 mld euro), wytwarzanie wyrobów metalowych (1,41 mld euro), produkcja gum i tworzyw sztucznych (1,22 mld euro), przemysł papierniczy (1,08 mld euro), przemysł stoczniowy (934 mln euro). W 2008 r. największy wzrost wśród znaczących branż odnotował przemysł maszynowy (11%), natomiast największe straty poniosła branża „maszyn biurowych i in.”, skurczyła się ona o 15,6%. Przemysł SH przez trzy kwartały nie odczuwał ogólnoswiatowego kryzysu, dopiero czwarty kwartał przyniósł spadki obrotów, najbardziej widoczny był spadek ilości zamówień od kontrahentów pozaeuropejskich.

Przeprowadzone w trzecim kwartale 2009 roku badania nastrojów przedsiębiorców

wykonane przez izbę przemysłowo-handlową SH wykazały, że 23,4% managerów spodziewa się poprawy sytuacji, z którym są związani, 49,8% sądzi, że sytuacja nie ulegnie zmianie, natomiast 26,8% sądzi, że kondycja ich przedsiębiorstwa ulegnie pogorszeniu. W porównaniu do badań z drugiego kwartału 2009 (odpowiednio: 17,1%; 48,9%; 34%) nastroje uległy poprawie. Zarządzający przedsiębiorstwami przemysłu przetwórczego zostali poproszeni także o ocenę aktualnej sytuacji przedsiębiorstwa. 11,8% oceniło sytuację jako dobrą,

45,8% jako dostateczną, natomiast 42,4% jako złą (II. kwartał: 10%; 34,8%, 55,2%).

Szlezwik-Holsztyn oferuje szereg programów wspierających projekty prowadzone przez przedsiębiorstwa, instytucje komunalne oraz szkoły wyższe, które przyczyniają się do wzrostu gospodarczego landu. Największymi środkami dysponuje „Program Przyszłościowy Gospodarka”, który zasilany jest ze środków europejskich (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – EFRR, zadanie wspólnotowe: poprawa regionalnej struktury gospodarki) oraz ze środków własnych landu i Funduszu Szlezwik-Holsztyn. Suma środków Programu na lata 2007-2013 opiewa na kwotę ponad 700 mln euro. Założona struktura wydatków ukierunkowana jest przede wszystkim na inwestycje związane z promowaniem nauki i innowacji (38% środków) oraz wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw (31,3%). Land stara się prowadzić przejrzystą politykę aktywującą rozwój MŚP, a także ułatwiającą zakładanie nowych przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa mogą korzystać z pomocy izb handlowo-przemysłowych. Od 2006 roku rząd prowadzi działania zmierzające do jak najlepszej współpracy trzech działających na terenie landu izb. Od 2007 roku działa internetowy portal gospodarczy Szlezwiku-Holsztyn (www.wirtschaft.schleswig-holstein.de), został on uruchomiony z myślą o zebraniu w jednym miejscu i ułatwieniu dostępu do informacji dotyczących gospodarki landu.

Land Szlezwik-Holsztyn wspólnie z izbami przemysłowo-handlowymi i uczelniami wyższymi koordynuje działania Agencji Wspierania Gospodarki i Transferu Technologii SH (*Wirtschaftsförderung und Technologietransfer Schleswig-Holstein GmbH - WTSH*). WTSH jest pierwszym adresem dla przedsiębiorców planujących rozpocząć działalność na terenie landu. Ważnym zadaniem Agencji jest udzielanie pomocy rodzimym firmom planującym ekspansję na rynki zagraniczne lub przygotowującym się do inwestycji w innowacyjne technologie, a także udzielanie informacji o dostępnych na terenie landu ofertach doradztwa i wsparcia.

4. Przemysł przetwórczy, branże i najważniejsze sektory gospodarki

Gospodarka landu nie oparła się globalnemu kryzysowi, sytuacja w przemyśle przetwórczym SH w 2009 roku uległa znacznemu pogorszeniu. Dane zebrane przez izby przemysłowo-handlowe z 530 przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 osób wskazują na 18% spadek obrotów. Spadał zarówno obrót na rynku wewnętrznym (-19%), jak i na rynkach zagranicznych (-17%). Obroty z partnerami pozaeuropejskimi zmniejszyły się (-19%) w sposób bardziej odczuwalny niż obroty z państwami leżącymi w Europie (-14%). Stopa eksportu w pierwszym półroczu 2009 wyniosła 43%. Zatrudnienie w przemyśle przetwórczym spadło o 3%. Poniżej przedstawiono wybrane branże przemysłu, podzielone w sposób tematyczny (niekoniecznie odpowiadający podziałom statystycznym). W poniższym zestawieniu ujęto kilka ważniejszych dla gospodarki landu sektorów niezwiązanych przemysłem.

4.1. Przemysł chemiczny

W Szlezwiku-Holsztynie działają 62 przedsiębiorstwa chemiczne, liczba zatrudnionych przekracza 13 tys. ludzi, z czego ponad 55% pracuje w firmach farmaceutycznych. Do regionalnego klastra chemicznego należą 44 przedsiębiorstwa ze Szlezwiku-Holsztyn, zatrudniają one 5.650 osób. Szacuje się, że firmy usługowe działające w otoczeniu przedsiębiorstw chemicznych zatrudniają 12.000 osób. 48 największych (zatrudniających ponad 50 osób) przedsiębiorstw osiągnęło w 2007 roku łączny obrót w wys. 4,8 mld euro. Stopa eksportu wyniosła 45,7%. Firmy chemiczne i petrochemiczne, zgromadzone są w kilku skupiskach, największym jest „ChemCoast-Park Brunsbuttel” (4.000 osób). Firmy zlokalizowane są także w południowym regionie w okolicach Hamburga, w rafinerii w Hemmingstadt oraz zakładach petrochemicznych w Dithmarschen.

Przemysł chemiczny ma w ofercie szeroką gamę produktów. Wytwarzane są podstawowe surowce chemiczne, jak też nawozy, farby, aż po materiały i tkaniny sztuczne. Duża część produkcji jest eksportowana, część zaopatruje lokalne firmy.

Szlezwik-Holsztyn jest landem posiadającym największe złoża ropy naftowej. Szacuje się, że w granicach Szlezwiku-Holsztyn leży 65% niemieckich zasobów tego surowca, techniczne możliwości wydobywania szacuje się na 30 do 35 mln ton. Land zyskuje dzięki podatkowi od wydobywania ropy naftowej. W Heide zlokalizowana jest rafineria przetwarzająca rodzimy surowiec.

4.2. Gospodarka morska

Przemysł morski jest znaczącą gałęzią gospodarki SH. W 1.700 przedsiębiorstwach tej branży pracuje 47.000 osób. W 2006 roku obroty tych przedsiębiorstw przekroczyły 8,5 mld euro. Ministerstwo gospodarki zleciło wykonanie analizy potencjału sektora, zawierającej zalecenia ekspertów, projekty, w których system jest postrzegany jako całość i koncepcje pozwalające lepiej odpowiedzieć na potrzeby rynku. Przedsiębiorstwa podzielono na 29 podsegmentów, najważniejsze z nich to: dostawcy przemysłu gospodarki morskiej (2,1 mld euro obrotu), przemysł stoczniowy (1,6 mld euro), porty (250 mln euro), technika morska i offshore (120 mln euro).

4.3. Przemysł spożywczy

Przemysł spożywczy jest trzecim co do wielkości przemysłem przetwórczym w SH, jego obroty przekraczają 5 mld euro. W niemal stu przedsiębiorstwach zatrudniających ponad 50

osób obrót w 2007 roku wyniósł 4,3 mld euro. 15% udziału w obrotach przemysłu przetwórczego jest wartością zdecydowanie wyższą niż w przeciętnym niemieckim landzie. W Szlezwiku-Holsztynie tradycyjnie przetwarza się produkty mięsne i mleczne, w ostatnich latach znaczenia nabrał sektor produkcji wypieków i słodczy. Najczęściej eksportowanymi towarami są słodczy i sery.

Na terenie landu działa sieć kompetencji przemysłu spożywczego („Kompetenznetzwerk Ernährungswirtschaft”), będąca siecią branżową mającą na celu wzmacnianie innowacyjności, internacjonalizację działań i lepsze wykorzystywanie środków. Centralną rolą sieci jest transfer wiedzy i technologii.

4.4. Mikro- i nanotechnologia

Centrum mikro- i nanotechnologii landu znajduje się w Itzehoe, znajduje tu się około 60 firm z branży high-tech, zatrudniających 700 pracowników i generujących obrót w wysokości 250 milionów euro. W Itzehoe zlokalizowany jest Instytut Fraunhoffera specjalizujący się w technologii krzemowej, oraz centrum innowacji IZET. Dzięki kompetencjom ww. instytucji ściągnięto inwestycję producenta półprzewodników, firmę Vishay.

4.5. Life Sciences

Rząd kontynuuje działania wspierające rozwój branży „ nauk przyrodniczych” w SH oraz współpracę w tej dziedzinie z Hamburgiem. W obu landach działa około 520 przedsiębiorstw branży.

W 2004 utworzono spółkę „Norgenta Norddeutsche Life Science Agentur GmbH”, której celem jest udział w rozwoju, promowanie i urynkowanie sektora life sciences północnych Niemiec. Oba landy (SH i Hamburg) posiadają po połowie udziałów w spółce. Norgenta prezentowała region na targach „Biotechnica” w Hannoverze i „Medica” W Duesseldorfie.

Na końcu roku 2004 powołano do życia „Life Science Council”. Jest to rada, w której biorą udział i koordynują swoje działania landowe instytucje wspierające, placówki transferu technologii, izby, stowarzyszenia i sieci sektora life sciences. Dzięki współpracy oraz wykorzystywaniu wspólnych osiągnięć udaje się uniknąć wielu zbędnych, wcześniej ponoszonych nakładów.

4.6. Technologia informacji i komunikacji oraz media

Gospodarka sektora informacji i komunikacji jest ważna zarówno dlatego, ponieważ znajduje tam zatrudnienie 55.000 osób a obrót sięga 7,5 mld euro, ale również dlatego ponieważ oddziałuje pośrednio na wszystkie inne branże. Rząd SH postawił sobie za zadanie umożliwienie dostępu do szybkiego internetu w całym landzie, nie tylko jak jest to przewidziane ustawowo w większych miastach. Tego typu działania mają dać impuls do dalszego rozwoju branży.

4.7. Turystyka

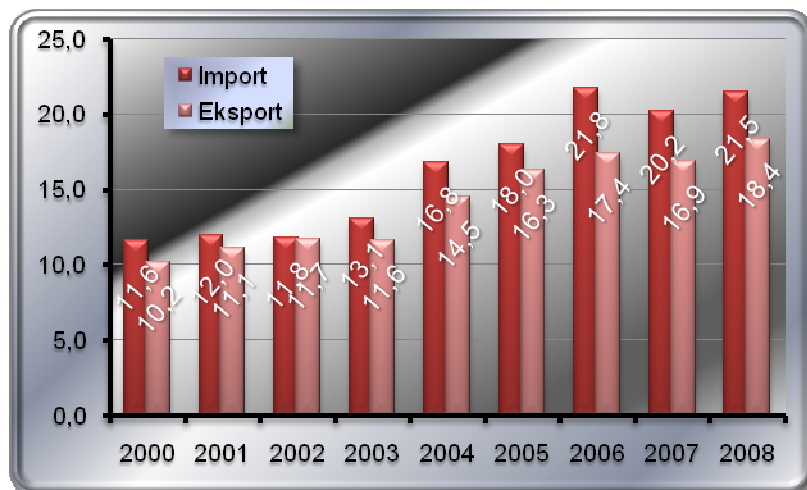
SH jest landem chętnie odwiedzanym przez turystów. W turystyce znajduje zatrudnienie 130.000 osób, pracujących w 35.000 obiektach noclegowych i 7.000 lokalach gastronomicznych. Obroty sięgają 4,5 mld euro, co jest porównywalne z obrotem przemysłu spożywczego czy chemicznego.

5. Handel zagraniczny

W 2008 roku importowano towary o wartości 21,57 mld euro. 79,8% importu pochodziło z państw europejskich, z Azji sprowadzono 13,5% towarów, natomiast z obu Ameryk 11,7%.

W 2008 zakupiono towary zagraniczne o wartości 18,4 mld euro. 69,8% tych produktów pochodziło z państw europejskich, 14,3% z Azji, a 5,3% z Ameryki.

W 2007 roku eksportowano do Polski towary o wartości 597 mln euro, natomiast importowano dobra o wartości 463 mln euro. Jednym z lepiej rozpoznawalnych w Polsce produktów Szlezwiku-Holsztyn jest linia suplementów żywienia „Doppelherz”.

Wykres 3.
Dynamika importu i eksportu w latach 2000-2008.

6. Współpraca z partnerami w regionie i za granicą - przykłady

6.1. Współpraca z Hamburgiem

Od kilku lat trwa współpraca rządów landu SH oraz Hamburg. Partnerzy prowadzą kooperację, której cele i założenia zostały sprecyzowane decyzją rządów we wrześniu 2004 r. Współpraca opiera się na partnerstwie równych i na wzajemnych korzyściach.

Obaj partnerzy są zainteresowani rozwojem infrastruktury drogowej w regionie, dlatego prowadzą wspólne starania w celu uzyskania środków z RFN. Rządy landów rozumieją swoją współzależność w tej dziedzinie.

Wspólne gremium landów Schlezwik-Holstein, Hamburg i Dolnej Saksonii opracowało strategię rozwoju metropolii Hamburga. Nieustanna rywalizacja metropolii niemieckich i światowych o nowe inwestycje, innowacje i siłę roboczą wymaga współpracy całego regionu. Landy postanowiły podjąć ściślejszą kooperację pozwalającą na lepszy rozwój turystyki, wzajemne dopasowanie marketingu lokalizacji i wspólne strategie e-Government.

Landy Hamburg i SH dostosowują wzajemnie do siebie publiczną sieć komunikacyjną. Codziennie do Hamburga podróżuje 138.000 mieszkańców SH, a 43.000 mieszkańców Hamburga jedzie w przeciwnym kierunku. Inna ważną płaszczyzną współpracy jest współdziałanie uczelni wyższych.

6.2. Współpraca z Danią

Współpraca z Danią jest dla landu równie ważna, jak kooperacja z landem Hamburg. Najwięcej towarów jest importowanych właśnie z Danii, kraj ten znajduje się na czwartym miejscu państw kupujących towary ze SH. Partnerzy określili najważniejsze cele współpracy:

- budowa mostu w cieśninie Fehmarn
- pobudzenie rozwoju regionu Szlezwik/Południowa Dania
- założenie biur doradztwa i obsługi podatkowej dla mieszkańców Flensburga i Tondern
- wzmocnienie kooperacji landów SH i Hamburg z regionem Oeresund
- sprawdzenie możliwości kooperacji portów Esbjerg-Husum-Brunsbuettel
- analiza przydatności połączenia kolejowego IC/ICE pomiędzy Flensburgiem a Kopenhagą

Od lat prowadzona jest współpraca uczelni wyższych. Szczególnie blisko współpracują ze sobą uniwersytet i szkoła wyższa we Flensburgu z uniwersytetem w Syddansk. Uczelnie chcą przeprowadzać wspólne międzynarodowe akcje marketingowe, planują także przyrzeć się sieciom innowacji MŚP po obu stronach granicy, by sprecyzować warunki konieczne dla efektywnej polityki gospodarczej.

6.3. Współpraca z Chinami

Chińska Republika Ludowa jest jednym z ważniejszych partnerów gospodarczych Szlezwiku-Holsztyn, centralną rolę w tej współpracy odgrywa ponad dwudziestoletnie partnerstwo z nadmorską prowincją Zhejiang. Od 1996 roku w stolicy prowincji działa placówka Agencji Wspierania Gospodarki i Transferu Technologii SH. Może ona poszczycić się bardzo wysoką skutecznością, dzięki jej pomocy w partnerskiej prowincji osiedliło się już trzydzieści przedsiębiorstw ze Szlezwiku Holsztyn. W ramach współpracy corocznie 10-15 osobowa chińska delegacja, składająca się z fachowców i przedstawicieli administracji Zhejiang, przybywa z wizytą do Szlezwiku Holsztyn. Chińscy goście są zapoznawani z aktualnymi trendami w gospodarce SH, przedstawiane im są możliwe dalsze obszary współpracy. W 2008 roku goście z Zhejiang zapoznawali się z osiągnięciami gospodarzy w dziedzinie energii odnawialnych oraz gospodarki odpadami. Tego roku chińską prowincję odwiedził sekretarz naukowy landu Jost de Jager, dzięki tej wizycie pogłębione zostały istniejące kontakty.

6.4. Współpraca z Indiami

Tempa nabiera współpraca z Indiami. Szlezwik-Holsztyn wraz z Hamburgiem posiadają wspólne przedstawicielstwo w Gurgaon koło Delhi. W listopadzie 2007 roku premier landu Peter Harry Carstensen w czasie oficjalnej wizyty w tym mieście osobiście otworzył „Schleswig-Holstein Business Center”.

7. Transport

7.1. Infrastruktura drogowa

SH w roku 2006 dysponowało kwotą 204 mln euro na rozbudowę i utrzymanie dróg. 80% tych środków pochodzi z Federacji. Aktualnie w landzie przebiega 492km autostrad, 1599km dróg federalnych oraz 3.554 km dróg krajowych. Najszerzej dyskutowaną inwestycją

drogową w landzie jest planowane połączenie pomiędzy SH a Danią, przebiegające przez cieśninę Fehmarn. Projekt został zaliczony przez UE do pierwszej trzydziestki najważniejszych inwestycji drogowych.

W ramach projektu Unii Europejskiej VIKING, land w kooperacji z Hamburgiem, Brema, Dolną Saksonią i Meklemburgią Pomorzem Przednim ulepsza telematykę transportu. Sterowane są A23, A21, A261 oraz szereg dróg landowych. Landy współtworzą portal internetowy podający informacje o ruchu drogowym (www.verkehrsinform-nord.de). W mieście Neumünster (SH) znajduje się centrala zarządzania ruchem drogowym. Przeprowadzony został pilotażowy projekt systemu zarządzania flotą i frachtem.

Program rozbudowy dróg przewiduje rozbudowę autostrady A20 na zachód. Aktualnie Autostrada Bałtycka (A20) prowadzi od Lubeki (przy A1) po autostradę A11, blisko polskiej granicy. Jej rozbudowa prowadząca na zachód ma umożliwić podróżującym ominięcie Hamburga. Trwają prace nad poszerzeniem A7 (3 pasy), za ciągłość ruchu na wszystkich pasach odpowiada prywatna firma, ona też poniesie koszty przebudowy. W zamian za to, przez 30 lat będzie ona pobierała opłaty od TIRów. Ministerstwo transportu landu kładzie nacisk także na rozwój transportu rowerowego. W 2006 roku za kwotę 2,5 mln euro zbudowano 20km dróg rowerowych; staną się one częścią sieci dróg rowerowych w landzie.

7.2. Infrastruktura kolejowa

Sieć kolejowa ma zostać rozwinięta o połączenia do krajów skandynawskich, a ze środków Federacji, landu i Deutsche Bahn przeprowadza się modernizację połączenia Hamburg-Lubeka. Droga kolejowa Kilonia-Lubeka ma być dostosowana do prędkości 140km/h, z torami prowadzącymi w obu kierunkach. Maksymalizacja skuteczności połączeń transportowych wymaga sprawnych intermodalnych połączeń transportowych. Rząd przeznaczył 270 tys. euro na modernizację dworca przeładunkowego w Kilonii, mającego być częścią powstającego tam Centrum Transportu Towarów. Landowy plan transportu regionalnego przewiduje lepszą integrację transportu autobusowego i kolejowego, modernizację taboru, oraz polepszenie jakości usług. Wprowadzono przejrzystą taryfę transportową na terenie SH. Prowadzona jest współpraca z HVV – Związkiem Transportu Hamburga – dzięki której ulepszane są połączenia z tą siecią. Land podpisał umowę z pięcioma przedsiębiorstwami kolejowymi działającymi na jego terenie, zgodnie z którą będą one nagradzane lub karane za wykonywanie zaleceń dotyczących czystości w pociągach, punktualności oraz uprzejmości pracowników wobec pasażerów. Land wraz z DB Station&Service przeprowadzi modernizację kilku dworców stanowiących węzły kolejowe.

7.3. Transport morski i porty

Na terenie landu znajduje się 31 portów dysponujących 107 dokami. W Porcie Kilońskim w roku 2008 przeładowano 4,9 mln ton towarów. Rośnie przewóz pasażerów, wynosi on obecnie około 1,8 mln pasażerów. Ostatnie większe przyrosty liczby podróżujących odnotowano po otwarciu przez przewoźnika Color Fantasy nowej linii Kilonia-Oslo. W Kilonii zarejestrowanych jest 90 liniowców pasażerskich, które przewożą 130 tys. osób rocznie. Z przeprowadzonych badań wynika, że każda z tych osób zostawiła w landzie 100 euro dziennie. Na nabrzeżu bałtyckim w roku 2007 został uruchomiony terminal Cruise&Ferry Center umożliwiający cumowanie statków pasażerskich do 300m długości. Lubeka posiada jeden z największych portów Morza Bałtyckiego, przeładowano tam 27 mln ton towarów, co stanowi 40% udział w niemieckim rynku. Przewieziono 315.700 tirów i 1,8 mln samochodów osobowych. Jednym z najbardziej aktywnych przewoźników dla podróżujących wraz z samochodami osobowymi jest firma Scandlines. W porcie w Lubece w toku są inwestycje o

wartości 50 mln euro, dotowane przez land, Federacji i EU kwotą 20mln euro. Port jest powiększany oraz modernizowane są trzy nabrzeża.

Prywatna grupa „Bruensbuettel” zarządza portami „Łaba”, portem w Ostermoor i portem przy Kanale Kilońskim. Porty te potwierdziły swoją uniwersalność, przeładowywane są tam dobra płynące drogami śródlądowymi z przeznaczeniem na transport morski oraz towary zaopatrzące okoliczne zakłady przemysłowe. Transportowane są dobra suche i mokre, kontenery oraz transporty ponadgabarytowe. Straty wynikłe z powodu braku zamówień transportu oleju mineralnego, płynącego teraz rurą, udało się w dużej części zrekompensować przewozami granulatu siarki.

Nad kanałowym transportem wodnym czuwa centrum w Bruensbuttel. Jest to niezbędne dla utrzymania przepustowości i bezpieczeństwa coraz większej ilości przepływających statków. Rząd landu prowadzi starania, by otrzymać dotacje od RFN na rozbudowę Kanału Kilońskiego (łączącego Bałtyk z Morzem Północnym) oraz na rozbudowę kanału Łaba-Lubeka.

7.4. Transport lotniczy

W ostatnich latach na rynku przewozów lotniczych utrzymuje się sytuacja, w której rozwijają się lotniska duże, przewożące pasażerów tanimi liniami, zaś na mniejszych lotniskach utrzymywane są głównie loty strategiczne dla przewoźników. Ekspertyza wykonana na wspólne zlecenie SH oraz Hamburga potwierdziła rolę lotniska w Hamburgu, jako najważniejszego centrum lotów międzynarodowych w tym regionie. Na lotnisku w Hamburgu aktywnych jest 65 towarzystw lotniczych, oferujących loty w 110 miejsc w 39 krajach świata. Lotnisko to jest w stanie obsłużyć 15 mln pasażerów rocznie, ocenia się, że ten limit zostanie osiągnięty w przeciągu dziesięciu lat.

Największym lotniskiem leżącym w granicach SH jest obiekt w Luebeck-Blankensee. W roku 2007 przewieziono ponad 600.000 pasażerów, głównie tanimi liniami lotniczymi Ryanair. Przewoźnik ten oferuje loty do Londynu, Mediolanu, Pizy i Dublina. Z kolei węgierski przewoźnik WIZZ oferuje tanie loty do Gdańska. Inne regionalne lotnisko znajduje się w Kiel-Holtenau, w roku 2006 skorzystało z niego ponad 30 tys. osób.

8. Szkolnictwo wyższe i zawodowe

Na terenie landu zlokalizowanych jest szereg szkół wyższych, w tym trzy uniwersytety. Na uniwersytecie Kilonii studiuje ponad 20.000 osób, na uniwersytecie we Flensburgu niemal 4.000 osób, na uniwersytecie medycznym w Lubece kształci się ponad 2000 osób. W każdym z tych miast znajdują się dalsze wyższe szkoły zawodowe bądź artystyczne. W Lubece znajduje się wyższa szkoła zawodowa oraz wyższa szkoła muzyczna, w Kilonii wyższa szkoła artystyczna „Muthesius Kunsthochschule”, we Flensburgu wyższa szkoła zawodowa. Na terenie landu znajdują się dalsze placówki:

- wyższa szkoła „Westkueste” w Heide (930 studiujących)
- prywatna wyższa szkoła zawodowa w Wedel (1200)
- Wyższa Szkoła Administracji i Usług w Altenholz (1000)
- prywatna wyższa szkoła „Nordakademie” w Elmshorn (800)
- prywatna wyższa szkoła AKAD w Pinneberg

Dorośli mogą skorzystać z oferty ośrodków dokształcania, są one zlokalizowane w: Husum, Rendsburg, Itzehoe, Bad Schwartau, Neumünster, Norderstedt i Ahrensberg.

Opracowano: listopad 2009 r.

Źródła i pomocne linki:

<http://www.schleswig-holstein.de>

<http://www.kne-sh.de> - sieć kompetencji przemysłu spożywczego

<http://www.foodregio.de> – związek przedsiębiorstw branży spożywczej,

<http://www.airport-kiel.de> - lotnisko Kilonia

<http://www.flughafen-luebeck.de> - Lotnisko Lubeka

<http://www.wirtschaftsland.de> – magazyn nauki, gospodarki i technologii w SH

<http://www.ib-sh.de/> - Bank Inwestycyjny SH

<http://www.wtsh.de/> - Agencja wspierania gospodarki i transferu technologii w SH